

Cappuccino na elfen

Door Edward Hendriks

‘De juiste timing is belangrijk. In het algemeen moet je proberen vóór half elf aan te komen als je een cappuccino wilt bestellen met een brioche erbij. Uiteraard kun je deze dingen ook later op de dag bestellen, maar daarmee zou je meteen aangeven dat je buitenlander bent. En hoewel Italianen meestal wel gesteld lijken te zijn op buitenlanders, zijn de buitenlanders op wie ze het meest gesteld zijn degenen die weten hoe de zaken ervoor staan, die gezwicht zijn en hebben toegegeven dat de Italiaanse levenswijze de beste is.

Want het is een trots en zeer conservatief volkje, hetgeen je bevestigd zult zien door een zorgvuldige observatie van hoe er besteld dient te worden in een café. Wat kunnen ze gniffelen als een Duitser na de lunch een cappuccino bestelt in plaats van een espresso en aldus zijn toch al gevulde maag nog eens extra overspoelt met een sloot melk.’

Tim Parks, Italiaanse burenen

1. Deadlines

'*Ciao bello*', glimlachte de juffrouw achter de toonbank van de koffiebar. Ze hield haar hoofd een beetje schuin en keek hem ondeugend aan. Wessel glimlachte een beetje schaapachtig terug. Hij wist zo gauw niet wat hij moest zeggen in het Italiaans. Maar in het Nederlands was het hem op dat moment waarschijnlijk ook niet gelukt. Het was al lang geleden dat iemand openlijk met hem flirtte. Niet omdat hij er niet goed uit zou zien, trouwens. Wessel wist van zichzelf dat hij best aantrekkelijk was. Al was hij er niet meer zo obsessief mee bezig als vroeger. Mijn god, als hij weer dacht aan de vreselijk tijd als puber, liepen de rillingen hem weer over de rug. Die jeugdpuistjes, dat rode hoofd, die eeuwige onzekerheid. En waarom? *Waarom, in godsnaam?* Wessel zag er tegenwoordig misschien iets onverzorgder uit. Een kapperszaak had hij in geen maanden van de binnenkant gezien en ook zijn dagelijkse scheerbeurt sloeg hij meer dan een enkele keer over. Maar het mooie was: het paste allemaal prima binnen z'n nieuwe imago. De zelfverzekerde, nonchalante en een tikje artistieke zelfstandige. Hij zorgde er wel voor dat hij zich goed kledde. Dat vond hij zelf belangrijk, maar zijn omgeving even zo. Iedereen zorgde er hier voor dat hij of zij er goed uitzag. *Fare bella figura*, noemden ze dat in Italië. Het maakte niet uit of je dik of dun, oud of jong, mooi of lelijk was. Je zorgde er gewoon voor dat niemand kon zeggen dat je er geen moeite voor had gedaan. De goede schoenen bij je outfit, dat was vooral heel belangrijk, zo had Wessel geleerd. Zijn landgenoten leken daar nooit veel om te geven. Die trokken gerust afgetrapte sneakers onder hun nieuwe kleren aan naar het werk. Dat was hier onmogelijk. *Impossibile!*

'*Prego?*'

Wessel schrok op uit zijn dagdroom. Hij zag zijn spiegelbeeld gereflecteerd in de vitrine met *sfogliatelle*, de traditionele Italiaanse gebakjes. Zijn stompzinnige glimlach leek op zijn gezicht gebeiteld te staan. Moeizaam hief Wessel zijn hoofd op. Het meisje leunde tegen het espressoapparaat en veegde haar handen af aan haar zwarte schort. Haar donkere haar zat samengebonden in een stevige staart. Ze keek hem enigszins bezorgd aan,

terwijl ze haar volle lippen bevochtigde met haar tong.

Wessel rukte zich los uit zijn gedachten en bestelde met een krakende stem een cappuccino. Het waren de eerste woorden die hij die ochtend uitsprak. Het was toch nog wel ochtend? Een golf van spanning vloeide door zijn lichaam en balde zich samen in zijn maag. Zenuwachtig schoten zijn ogen door de espressobar, op zoek naar een klok. Achter in de zaak, boven het enige tafeltje dat er stond, hing een klok met een afbeelding van de kustlijn van Napels. De bekende dubbele baai met talloze jachten in de haven, de geelroze bebouwing en op de achtergrond, in wolken gehuld, de twee toppen van de Vesuvius. Half twaalf, gaven de twee uit de Golf van Napels opdoemende wijzers aan. *Half twaalf*. Eigenlijk al te laat voor cappuccino. Ook zoiets wat je leert als je wat langer in Italië verblijft dan de gemiddelde toerist. Een cappuccino dronk je zeker niet – zoals in Nederland gebruikelijk – 's avonds na het eten.

Jezelf volgieten met melk? Na het eten? Een belediging voor de kok! Had je soms niet genoeg gegeten? Of was het niet lekker?

Maar het drinken van koffie met melk was eigenlijk ook al verdacht na half elf 's ochtends, afhankelijk van in welke regio je je bevond. Hier in het zuiden werd die etiquette over het algemeen strikt nageleefd en Wessel probeerde zich er aan te houden. Hoewel hij wars was van regeltjes en opgelegd gedrag en hij zich over het algemeen niets aantrok van wat anderen ergens van vonden, hield hij van Italië en de passie die de Italianen voor hun tradities aan de dag legden. Daar konden lompe, botte kaaskoppen zoals hijzelf nog wat van leren.

Het meisje achter de bar leek zich echter niet te storen aan de bestelling van Wessel. Ze had zich omgedraaid naar het espressoapparaat om de koffie klaar te maken. Dit gunde Wessel een goede blik op haar achterste. Ze had een zwarte pantalon aan die voor haar gemaakt leek. Haar mooigevormde kont kwam er perfect in uit. Wessel haalde diep adem en snoof de geur van verse koffie en croissants op. Een verliefd gevoel maakte zich van hem meester en even verdween alle spanning en gejaagdheid uit zijn lichaam. Voor een moment leek het alsof hij de hele wereld aankon. Een gevoel dat hij lang niet

had gevoeld. Hoe lang? Wessel wist het niet. Was hij ooit écht verliefd geweest? Ja, natuurlijk was hij ooit verliefd geweest.

Ze rook zo lekker. Naar bloemen en versgemaaid gras.

Maar dat leek inmiddels een eeuwigheid geleden. De herinnering aan overvolle schooltassen, lusteloze tussenuren en het roken van jointjes in de fietsenkelder kwam weer boven. Ze had goudblonde krullen, sproeten in het gezicht en ze zat een klas hoger dan hij. Iedere dag dat hij naar school fietste nam Wessel zich voor om haar mee uit te vragen. Gewoon, zo van ‘Ga je zondag mee naar het park?’ of ‘Zullen we na schooltijd even iets gaan drinken?’ Hij wachtte elke dag weer op het geschikte moment. Dat nooit kwam.

‘Cacao?’

Voor de tweede keer werden zijn gedachten onderbroken door de stem van het meisje achter de bar. Ze herhaalde haar vraag toen Wessel niet gelijk reageerde. Of hij cacao op zijn cappuccino wilde. Nauwelijks zichtbaar knikte Wessel. Het meisje klopte met een sjabloon een hartje van cacao op de dikke laag melkschuim. Met een nog steeds vriendelijke glimlach zette ze de koffie voor zijn neus.

Haastig dronk Wessel zijn koffie op en liet een muntje van 20 cent achter op de toonbank. Na het afrekenen stapte hij nog namijmerend over zijn middelbareschooltijd naar buiten. Hij keek niet meer om in de richting van de bar. Het meisje had met haar glimlach en haar vriendelijke opmerkingen (*Wat had ze nou eigenlijk gezegd? Niks, toch?*) iets losgemaakt wat zat weggestopt in een ver en grijs verleden. Het voelde alsof hij een idee kreeg, dat moest rijpen in zijn hoofd. En daarvoor was één plek in de omgeving in het bijzonder geschikt. Vanaf de bar was het een klein eindje lopen naar de *lungomare*, de waterkant. Daar ging hij altijd heen als hij na moest denken. Als hij op zoek was naar inspiratie. Als hij weer eens ruzie had met Sanne. Of als hij maar niet verder kwam met zijn werk. Hij versnelde zijn pas om sneller bij de boulevard te zijn.

Wessel sliep nooit uit, maar deze ochtend was hij extra vroeg opgestaan. Aan het eind van de week wachtten hem een aantal onverbiddelijke deadlines.

Over liever gezegd: de deadlines waren al ruimschoots overschreden en het Nederlandse reclamebureau waarvoor hij werkte was er niet gerust op dat ze hun teksten deze week nog zouden krijgen. Gisteravond hing de trafficmanager nog aan de lijn. Of het allemaal wel ging lukken met de teksten? Wessel had iets gemompeld van 'dat hij al een heel eind was' en dat hij de boel alleen nog maar wat hoefde aan te scherpen. Dat was een keiharde leugen. In werkelijkheid stond er nog geen letter van het project op de harde schijf van zijn MacBook. Wessel werd niet snel nerveus bij de gedachte aan deadlines. Hij wist dat hij het beste presteerde wanneer de tijdsdruk het grootst werd. Nadat de deadline verstreken was, krijg hij vaak de beste ideeën. Meestal was het ook niet zo'n punt. Die bureaus bouwden altijd een veilige marge in, voordat de teksten naar de drukker of naar de webbouwer moesten. Maar Wessel wist ook dat deze klus een omvang had die hij niet even in een paar uurtjes zou klaren. En de totale leegte in zijn hoofd die hij nu had gevoeld, was nog niet eerder voorgekomen. Na een hete douche had hij een sterke espresso gezet met zijn oude, vertrouwde mokkapotje. Geeuwend had hij plaatsgenomen achter z'n laptop. Meer dan twee uur starde hij naar een vrijwel leeg scherm. Af en toe tikte hij een paar letters, maar haalde die dan met *backspace* weer snel weg.

Nee, niet doen, die letters horen daar niet, dat slaat nergens op!

Hij had ook nog een tijd uit het raam gestaard, over hun meer dan vijf hectare landgoed uit. Eeuwenoude olijfbomen zover als hij kon zien. Het had weinig gescheeld, of ze waren het allemaal kwijt geweest. Nu waren ze voorlopig gered. Maar ze waren er nog lang niet. Wessel besepte maar al te goed dat hij er keihard voor zou moeten werken.

Wessel zuchtte de mix van spanning en van gemiste kansen van zich af. Hij keek uit over het water en snoof de zeelucht op. Hij keek om zich heen. Er waren weinig mensen op de been. Pas vanaf een uur of vier 's middags verzamelden de families en de stelletjes zich hier om te gaan wandelen over de boulevard.

Facciamo una passeggiata? Lopen we nog een eindje?

Wessel voelde zich moe. Hij plofte neer op een verweerd bankje dat uitkeek over de zee. Het was volgekladderd met schunnige teksten en spontane

liefdesverklaringen. *'Ti amo'* las Wessel. En daaronder *'Per sempre'*. Het kostte Wessel weinig moeite om weer terug te keren naar de herinnering aan zijn jeugdliefde Annemieke. Na de middelbare school had hij zich er bij neergelegd haar nooit meer te zullen zien. Of ja, misschien na jaren nog eens bij zo'n altijd teleurstellende reünie. Wanneer ze met een leuke, rijke vent zou zijn getrouwd en drie kinderen had. En waar hij dan een beetje lacherig zou bekennen toen zo ontzettend verliefd te zijn geweest... Stel je voor!

Echt waar? Daar heb ik nooit iets van gemerkt!

Maar het liep anders. Annemieke was uiteindelijk maar zo'n twee jaar uit beeld. Toen liep Wessel haar nota bene in een uitgeleefd studentenhonk in Eindhoven weer tegen het lijf. Erop terugkijkend beschouwde Wessel deze periode als de mooiste tijd in zijn leven.

Wie had dat gedacht, toen hij het eerste jaar van zijn studie journalistiek zo had moeten afzien! Dat eerste jaar woonde hij even buiten het centrum bij een hospita op kamers. Verblind door de euforie dat hij nog zo snel een kamer had kunnen regelen, dacht hij toen nog niet aan de beperkingen die het inwonen bij de eigenaar met zich mee zou brengen. De hospita die de kamer verhuurde aan Wessel was echt zo'n traditionele. Een oude vrijster. Haar man was jaren geleden overleden en zij woonde nu alleen in een veel te groot huis. De begane grond was haar domein. Daar had zij ook al een bed staan, voor het geval ze slechter te been werd. Voorlopig sliep ze echter nog wel op de eerste verdieping, direct naast de slaapkamer die Wessel voor 375 gulden per maand huurde. Op de tweede verdieping waren nog twee kamers, waar twee andere jongens ondergebracht waren. Wessel maakte met hen kennis op de dag dat hij zijn intrek nam bij de hospita. Helemaal weggestopt op de tweede verdieping (de zolder, in feite) zat een jongen die aan de Technische Universiteit studeerde. Elektrowetenschappen, of zoiets. Hij woonde al zeven jaar in het huis en deed al even zo lang over zijn studie. Hij leek op een jonge uitvoering van Martin Gaus (inclusief baartje) en leidde een beetje een teruggetrokken bestaan. Tijdens het wat vreemde gesprek dat Wessel met hem had, gaf de TU'er aan dat hij 'benieuwd was hoe lang Wessel het er uit zou houden'. De jongen die vóór hem op de kamer had gezeten was tenslotte binnen twee maanden al weer weg, zo bleek uit zijn woorden. Wessel begreep

toen al dat hij met deze student weinig contact zou hebben. En inderdaad, hij sprak hem na die eerste dag nooit meer. In de kamer naast Martin Gaus woonde een jongen die dezelfde studie deed als Wessel. Hij was gelukkig wat socialer ingesteld, maar vertelde dat hij wel op zoek was naar andere woonruimte. Hij wilde het liefst in een studentenhuus wonen. Natuurlijk wilde Wessel dat ook wel, maar hij was al bij een paar zogenoemde 'kijkavonden' geweest en dit had niets opgeleverd.

Zo'n kijkavond is de nachtmerrie van elke beginnende student. Je komt in een nieuwe stad terecht, je kent er niemand, maar je wilt natuurlijk graag op jezelf wonen. Na een paar weken ben je het sowieso zat om iedere dag om kwart voor zes op te staan, de trein te pakken en maar net op tijd voor het eerste college binnen te komen. Als je niet van plan bent bij zo'n hospita te gaan wonen en je hebt ook geen 'connecties' in je nieuwe stad, dan ben je dus op de beruchte kijkavonden aangewezen. Nadat je het briefje 'kamer te huur' van het prikbord in de kantine van je school hebt gehaald, kom je op de bewuste dinsdagavond aan bij de woning. Voor iedere kandidaat is een kwartier gepland, maar alles loopt natuurlijk uit, zodat je uiteindelijk met al je opponenten tegelijk in de kamer zit. Je wordt dan geacht opvallend boven het gezelschap uit te steken en de meest lollige, best kokende, bruto stappende huisgenoot uit te hangen (liefst geen eerstejaars, uiteraard). Bij voorbaat zakt de moed je dan al in de schoenen. Je 'toekomstige' huisgenoten doen nog hun best door een rondje te doen waarbij je wat 'over jezelf' moet vertellen. Of een mop moet vertellen. Op basis hiervan maken ze dan hun keuze. De winnaar wordt dezelfde avond of de volgende nog gebeld. De 'afvallers' zitten een avond alleen tv te kijken bij een zwijgende telefoon en gaan met een nieuwe deuk in hun zelfvertrouwen naar bed. De volgende dag pluk je nieuwe kamerbriefjes van het prikbord en begint de hele ellende van vooraf aan. Ze moeten me toch een keer accepteren? Ergens in deze eenzame stad zal toch wel een huis zijn, waarvan de bewoners denken: 'Hee, die kerel willen we wel als huisgenoot?'

Wessel had echter geen zin dat af te gaan wachten en kreeg van Studentenhuisvesting het adres van de hospita. Bij de deur zaten twee bellen:

één voor de hospita zelf en één voor ‘The Boys’, zoals het plaatje bij de bel aangaf. Ondanks dit slechte voorteken zou hij het daar wel even uithouden, dacht Wessel. Er was geen keuken. Of er was natuurlijk wel een keuken, maar daar mochten The Boys geen gebruik van maken. Op de tweede verdieping, naast de kamerdeur van Martin Gaus, stond een magnetron waarmee ze konden ‘koken’. Daarnaast was er volgens de hospita een ‘erg goede mensa’ waar je kon gaan eten. Dat deed Wessel dan ook meestal. Aan het begin van de week kocht hij vijf maaltijdbonnen voor zes gulden en veertig cent per stuk. Voor dit geld kon je zoveel eten als je wilde. Snotgaar gekookte worteltjes, papperige aardappeltjes, een zouteloze gehaktbal, een schaalje dorre salades, een bakje yoghurt na. Het had altijd iets treurigs, zo’n mensa. Ongeveer de helft van de bezoekers bestond uit studenten, de andere helft behoorde tot de zogenoemde ‘zwakkere sociale klasse’. Uitkeringstrekkers, mannen die op hun veertigste nog thuis woonden, zwervers en tal van andere randfiguren. Via het buffet liep je de zaal in, waar je ergens aan lange rijen tafels aan kon schuiven. Meestal zocht Wessel een rustig plekje op waar hij alleen kon eten.

De zon stond inmiddels hoog aan de hemel en Wessel kneep zijn ogen dicht bij het felle licht van de schittering op het water.

Zonnebril vergeten! Hoe is het in godsnaam mogelijk?

Wessel liet zijn hoofd zakken en staarde naar de bruine tegels die de voetgangerszone van de boulevard vormden. Hij wierp een blik op zijn horloge. Kwart over twaalf. Tijd om terug te keren naar hun *rustico*, even buiten het dorp. Om plaats te nemen aan de tafel in zijn werkkamer, achter de laptop. Hij moest het in ieder geval proberen. Zijn hoofd voelde leeg. Leger dan ooit. En het leek alsof de inspiratie nooit meer terug zou komen. Een angstig gevoel maakte zich van hem meester. Een gevoel dat bijna net zo vreemd aanvoelde als de vlag van verliefdheid in de koffiebar. Wat als het niet meer lukte? Als hij het niet meer kon? Als alle inspiratie voorgoed was verdwenen samen met het melkschuim van die laatste cappuccino, in de bar bij die glimlachende *barista*?

Het is voorbij. Jarenlang kwam je ermee weg, maar nu is het over. Niemand trapt er meer in. Je kunt wel inpakken.

De eerste nacht in zijn nieuwe kamer, bij de hospita, was een drama. Wessel kon nauwelijks slapen. Hij voelde zich alleen en verlaten. Na een nacht waar maar geen einde aan leek te komen, ging hij de volgende ochtend douchen. Daarvoor moest Wessel naar beneden, door de hal en de keuken van de hospita. Daar liep je dan in je onderbroek en met je handdoekje onder je arm. Achter de keuken was de douche. 's Middags na school kwam Wessel 'thuis' en ging zijn kamer in. Op het bureau lag een briefje van de hospita. 'Denk je er aan dat je in het vervolg de kraan na het douchen goed dichtdraait? Anders verspillen we onnodig water.' Op dit moment beseftte hij al dat hij het daar niet lang uit zou houden. *Wat een betutteling!* Bovendien was ze zomaar op zijn kamer geweest, dat stomme wijf.

En dan de telefoon, dat was ook zoiets. Het apparaat stond op de eerste verdieping (op Wessels verdieping, dus) in de gang. Als een van The Boys wilde bellen, moesten ze eerst naar beneden om de tikkenteller op nul te zetten. In die tijd had nog bijna niemand een mobiele telefoon. Als je er wel een had, was je óf zakenman óf drugsdealer. Maar een student met een mobieltje, dat was verdacht. Naast de teller stond een spaarpotje, waar je dan kwartjes in kon doen. Voor elke tik een kwartje.

Die heks verdiende er ook nog op!

Als er 's avonds iemand voor Wessel belde, kreeg hij of zij meestal eerst de hospita aan de telefoon. Zij kon de telefoon ook beneden oppakken en was er vaak erg vlug bij. Of Wessel en de hospita waren tegelijkertijd bij de telefoon, zodat zij – heel irritant – ging roepen door het gesprek dat hij met een vriend of klasgenoot voerde. 'Hallo? Hallo, wie is daar?' 'Ja, het is voor mij!' riep Wessel dan nijdig.

De huur maakte Wessel maandelijks aan haar over. Op een keer had ze op de achtste van de maand de huur nog niet op haar rekening ontvangen. Ze sprak hem aan toen hij van school terugkwam en de deur opende. Of hij dat even meteen wilde doen, want ook voor haar gingen de kosten door. Alsof zij geen dik pensioen van haar overleden man had en hij het geld op z'n rug had groeien! Ze belde hem zelfs eens op tijdens de zomervakantie. Of hij de huur niet vergat over te maken... En zo waren er nog meer irritaties, regeltjes,

geboden en verboden. Bezoek moest het pand vóór elf uur 's avonds verlaten hebben. Je mocht niet zus en je mocht niet zo. Het eerste jaar kwam Wessel god-mag-weten-hoe door. Toen was hij er opeens helemaal klaar mee. Wessel beseftte dat hij teveel van het studentenleven miste. Dus ging hij maar weer op briefjesjacht. En dit keer – heel onverwachts – was het meteen raak. Wessel kwam in een studentenhuis waar het direct met de bewoners klikte. De kamer was kleiner – ongeveer vier bij vier – maar het was een gezellig huis en bovenal: Annemieke – zijn geheime liefde van de middelbare school – woonde er! Op de begane grond zaten een Chinees (of eigenlijk Kantonees) meisje en een jongen die binnen enkele maanden klaar was met zijn studie en zou verhuizen. Op de zolder woonde een stelletje, dat twee kleine kamers en een keukentje tot zijn beschikking had. Annemieke had haar kamer op de eerste verdieping, naast die van Wessel. Ze studeerde nu communicatie en zat net als Wessel in het tweede jaar haar studie. Samen met de andere bewoners beleefde Wessel hier de tijd van z'n leven.

Hij schrok op van een zeemeeuw, die op het muurtje vlakbij neerstreek en een soort blaffend geluid maakte. Hij probeerde zijn gedachten aan vroeger af te breken en stond op van het bankje. Hij zou nog een stukje langs de waterkant lopen, aan het einde van de boulevard oversteken en dan door het oude centrum de drie kilometer naar het huis even buiten het dorp afleggen. Hij moest zich er hoe dan ook toe zetten om nog voor de *pranzo* aan het werk te gaan. Voor je het wist was er weer een dag verloren en hij moest echt deze week nog zijn werk doorsturen naar het bureau. De factuur zou hij er dan meteen achteraan sturen, zodat – met een beetje geluk – deze maand nog het geld op zijn rekening zou staan. Dat zou erg welkom zijn, want de vorige maand was er nauwelijks iets binnengekomen. En weer aankloppen bij Giorgio was geen optie. Het zat Wessel niet lekker dat ze voor dertig mille bij hem in het krijt stonden. Afbetalen was er voorlopig niet bij. Ze mochten al blij zijn als ze in hun dagelijkse levensonderhoud konden voldoen. De lening had ervoor gezorgd dat ze hier konden blijven om hun Italiaanse droom een vervolg te geven. Tegelijkertijd hing de schuld als een zwaard van Damocles boven hun hoofd. Het voelde als een beperking van hun vrijheid en dat was uiteindelijk niet waarvoor ze hierheen waren afgereisd. Zoals zovelen hadden

ze in Nederland het plan opgevat om het roer om te gooien. Alles moest anders, nadat ze thuis in een uitzichtloze sleur terecht waren gekomen. Weken- of maandenlang hadden Sanne en hijzelf het internet afgestruind, op zoek naar dat ene betaalbare huis op het Italiaanse platteland. In eerste instantie waren ze gaan zoeken in het noorden van Italië. Gewoon, omdat iedereen daar graag een huisje wilde. Binnen één dag te rijden vanuit Nederland. Ideaal dus. Maar de prijzen bleken verre van ideaal te zijn. Gaandeweg waren ze daarom opgeschoven naar het zuiden. Tot ze op een dag de opgeknapte boerderij vonden waar ze vandaag de dag in woonden. Aan de afwerking moest nog wel het een en ander gebeuren, maar de basis was heel oké. Bovendien was er water, stroom en internet. De boerderij was zo ingedeeld, dat deze gemakkelijk te verdelen was in één groot en twee kleinere appartementen. Toen ze er tijdens een vakantie in de herfst gingen kijken, kwamen ze direct op het idee om de appartementen te gaan verhuren. Een idee dat op papier misschien goed leek, maar in de praktijk rampzalig uitpakte.